

15 Zjednoczenie Włoch

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

XXXIII. Europa i świat w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku.

Uczeń:

1) porównuje procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec w XIX wieku.

CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: 1858, 1859, 1860, 1861, 1866, 1870, 1871
- postacie: Wiktora Emanuela II, Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldiego, Giuseppe Mazziniego, Jeana Henriego Dunanta, Piusa IX
- ustalenia układu w Plombières
- postanowienia pokoju w Zurychu
- bitwy z czasów wojny sardyńsko-francusko-austriackiej oraz bitwy z udziałem Włochów podczas wojny prusko-austriackiej

ROZUMIE

- pojęcia: wyprawa tysiąca czerwonych koszul, plebiscyt, garybaldczyk, Piemont, więźień Watykanu
- przyczyny i skutki zjednoczenia Włoch
- okoliczności utworzenia Międzynarodowego Czerwonego Krzyża
- sytuacje sprzyjające włączeniu Wenecji i Rzymu do Królestwa Włoch
- powody zorganizowania marszu tysiąca czerwonych koszul

POTRAFI

- wskazać na mapie poszczególne państwa włoskie, w tym zwłaszcza Królestwo Sardynii, Królestwo Obojga Sycylii oraz Państwo Kościelne, zjednoczone Królestwo Włoch
- wyjaśnić kwestię podwójnej tożsamości mieszkańców Półwyspu Apenińskiego w połowie XIX w.
- wytłumaczyć dwie koncepcje zjednoczeniowe Włoch

I. WPROWADZENIE

Podajemy temat i główny cel lekcji.

II. ROZWINIĘCIE

Polecamy uczniom lekturę podrozdziału *W przeddzień zjednoczenia* (s. 156) i zadajemy pytanie:

► Na czym polegała podwójna tożsamość mieszkańców Półwyspu Apenińskiego?

Prosimy o przeczytanie opisu obrazu ([m1](#), s. 156–157), a następnie zadajemy uczniom kolejne pytanie:

► W jaki sposób niepowodzenia Włochów w Wiośnie Ludów wpłynęły na przywiązanie do idei zjednoczenia Włoch?

Wskazujemy, że w połowie XIX w. pojawiły się na Półwyspie Apenińskim dwie koncepcje zjednoczeniowe. Jedną z nich wysuwali Giuseppe Mazzini i Giuseppe Garibaldi, a drugą osoby związane z Królestwem Sardynii, zwanym też Piemontem, czyli premier i minister spraw zagranicznych Camillo Cavour oraz król Wiktor Emanuel II. Prosimy o wskazanie Królestwa Sardynii na mapie ([m6](#), s. 161).

Łączymy uczniów w pary i każdej z nich przydzielamy zadanie albo dla grupy I, albo dla grupy II. ►

Grupa I

Wcielcie się w role Giuseppe Mazziniego i Giuseppe Garibaldi. Na podstawie podrozdziału *Koncepcje zjednoczeniowe Włoch* (s. 157–158) uzupełnijcie odpowiedzi na pytania zadane przez dziennikarza, a dotyczące waszej koncepcji zjednoczenia Włoch.

Grupa II

Wcielcie się w role Camilla Cavoura i Wiktora Emanuela II. Na podstawie podrozdziału *Koncepcje zjednoczeniowe Włoch* (s. 157–158) uzupełnijcie odpowiedzi na pytania zadane przez dziennikarza, a dotyczące waszej koncepcji zjednoczenia Włoch.

Po zakończeniu pracy sprawdzamy wspólnie z uczniami podane odpowiedzi.

Następnie zaczynamy omawianie poszczególnych wydarzeń prowadzących do zjednoczenia Włoch.

Dzielimy klasę na zespoły liczące od czterech do sześciu osób. Każdej grupie dajemy karteczki z datami oraz instrukcją. ► Ponadto uczniowie dostają tasiemkę lub sznurek. Informujemy klasę, na czym będzie polegało zadanie.

Instrukcja

Zaznaczcie na osi czasu wydarzenia, które doprowadziły do zjednoczenia Włoch. Użyjcie sznurka (taśmy) – umieśćcie na nim daty i wypiszcie pod spodem na kartkach, co stało się w poszczególnych latach. Nie zapomnijcie wspomnieć o:

- wydarzeniach (np. bitwach), które miały wpływ na przebieg zjednoczenia Włoch,
- ważnych postaciach,
- postanowieniach pokojowych.

ALTERNATYWA

Dzielimy klasę na zespoły liczące od czterech do sześciu osób. Każdej grupie dajemy kartę pracy z osią czasu ► i polecamy uzupełnić jej opisy na podstawie podręcznika.

Następnie omawiamy z uczniami etapy zjednoczenia Włoch. W tym celu można wykorzystać także oś czasu przygotowaną na stronie flippity.net. ►

Podczas omawiania zadajemy uczniom pytania:

- › Jakie były postanowienia układu w Plombières?
- › Dlaczego Piemont w planach zjednoczenia Włoch nie uwzględnił Królestwa Obojga Sycylii?
- › Gdzie rozegrano bitwy w 1859 r.?
- › Co powstało w następstwie tragicznej w skutkach bitwy pod Solferino? (Wykorzystajcie treść podpisu do obrazu – **m2**, s. 158).
- › W jaki sposób Piemont uzyskał Lombardię? (Prosimy o wskazanie Lombardii na mapie w podręczniku – **m6**, s. 161).
- › Jakie tereny zostały włączone do Piemontu w wyniku plebiscytów w 1860 r.? (Uczniowie wskazują te tereny na mapie).
- › Czym były czerwone koszule?
- › Jakie obietnice złożył Garibaldi obywatelom Królestwa Obojga Sycylii podczas wyprawy tysiąca czerwonych koszul?
- › Jaki teren w 1860 r. zajęły wojska sardyńskie?
- › Dlaczego Garibaldi zrezygnował z ustanowienia republiki?
- › Kiedy utworzono Królestwo Włoch? Jaki był ustrój tego kraju? Gdzie znajdowała się stolica?
- › Jakie okoliczności sprzyjały przyłączeniu Wenecji do Królestwa Włoch?
- › Jak starano się załagodzić zajęcie pozostałych części Państwa Kościelnego w 1870 r.?
- › Jakie były skutki zjednoczenia Włoch?

Aby odpowiedzieć na ostatnie pytanie, uczniowie mogą sięgnąć do informacji w podręczniku (s. 162).

III. PODSUMOWANIE

Prosimy o wykonanie polecenia 2 przygotowanego do materiału źródłowego w podręczniku (**m8**, s. 162).

METODY KONTROLI

Uczniowie wykonują zadanie dostępne na stronie flippity.net. ▶